

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLIKIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden, Julius 26-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' *Párisi Journal* nevű újság azt adta elő Jul. 11-dikén költ darabjában, hogy mitsoda ítélettel vannak felőlők (a' Fr. újságírókrol), és az ő Deputátusi Kamarájok felől, az Ánglus írók. —

„Talám kedves leszen Olvasóink előtt, így szól a' Párisi nevezett újság, ha tudokra adjuk, hogy mitsoda ítélettel legyenek a' mi Deputátusaink' Kamarájáról 's a' mi újságleveleinkről az Ánglus újságok. Az okos embereket soha meg nem botránkoztatja a' *kritika*; sőt a' *satyrák* (gúnyolódások) is gyakran jó tanácsot adnak. Mi egyátalában nem hiszük azt, hogy Deputátusaink és újságleveleink mind azokat a' szemrehányásokat megérdemlenék, mellyek a' Londoni Kurirban ellenek tétetnek, azonban meglehet, hogy az a' kritika sinsz éppen fundamentom nélkül, mellynek kiadására ez az újság szabadságot vett: — „A' Frantzia Deputátusok kamarájában folyó tanácskozások (már ezek a' Londoni újság' szavai), nem tsáfolták-meg a' mi felőlők való vélekedésünket. Mi ezekben fundamentom nélkül való félelmet, 's ok nélkül való kedvetlenkedést (melankholizálást) szemlélünk. Mint a' fősvények a' gazdagságon, úgy kapnak minnyájok azon a' ditsősségen, hogy az orátori székben magokat mutathassák 's beszédjeket hallathassák.

Egyszerre néhány féle kérdések hozattanak - fel; semmi el nem vegeztetik; rend és methodus nélkül foly minden. Egy híres írónak ítélete szerént, *sokat tenni és jól tenni*, abban áll, hogy egyszerre csak egy dolgot vegyünk - fel. A' Frantzia Törvényhozók' principiuma (hiszemgyökere) nem ez: ők egyszerre mindent veghez akarnának viinni. Talám valami húszig való tárgyak vannak most egyszerre a' Törvényhozó ház' eleibe terjesztetve, és a' régulák (a' dolgok' folytatására felvett rendtartások) arra láttzanak inkább alkalmasok lenni, hogy hosszasiítsák inkább a' tanátskozosokat, mint sem hogy siettessék. Úgy látszik, hogy a' Frantziák a' magok *elementumjokon* kívül vagynak, mikor parlamenti tárgyak felett való vetélk' sekbe botsátkoznak. Annak a' természeti elevenéségnek, annak a' türedelmetlenségnek kell - é ezt a' szerentsétlenséget tulajdonítanunk, a' melly gyűlölségessé teszi előtök a' tsendességet? (*) Ha azt a' lelket, melly a' Fr. Deputátusoknak ezen házában uralkodik, megvizsgáljuk, nem találjuk úgy, hogy ez a' gyülekezet nagyon gyámolgatná a' szabadságot. Még a' *Durbach* úr' javallását sem vette - fel vizsgálásra, mellyet ő a' nyomtatásbéli szabadságra nézve a' gyűlés' eleibe terjeszteni akart, holott az ő jovallása mellé egy kis könyvnek elfoglaltatását illető jelentés is hozzá volt

foglaltatva, a' melynek *Barbach* úr maga volt az írója (**). A' Párisi újságok nem látszanak igen hajlandók, vagy meghatalmazottak lenni a' szabad beszédre. Majd éppen az erőltetés uralkodik benne, mely Bonaparte alatt uralkodott. Mely sok dolog történt, a' miről csak egy szóval sem emlékeztek (***)“

(*)—Gyakran mondatott már az, hogy a' Frantziák nem alkalmasok politikai vitatásokra; hogy ők igen elevenek, igen türelmetlenek: hanem az e' félét örökké csak a' szabad akarat szerént való hatalom barátjai erősítették. Mellyik népnél irattak derekabb 's mélyebben kidolgozott könyvek, mint a' Frantziáknál? Mellyik nemzet ditsekedhet derekabb és mélyebb gondolkodású Orátorokkal, mint a' Frantzia? Lehet-e a' Frantziák politikai vélekedésbéli tehetségekről az ő Convent béli nemzeti gyűlések tanátskozásaiból itélni? Hízkelhetünk-e magunknak azzal, hogy valamely népnek indulatait és tulajdonságait, a' zürzavarok és hánykódások között megésmérhetjük? Hiszi azt valaki, hogy az Anglusok a' magok vélekedéseikben kedvezőbb sugárok világotlalt I-ső Károly alatt, mint a' Frantziák az új időkben. Most jött már el az ideje annak, hogy a' mi nemzetünk magát leg jobb fényben kimútathassa, minthogy a' revoluzióra 's minden részre való bajlásnak lelkére réa unván, csak a' jó törvények allatt való nyúgodalmat óhajtja. Mikor ezt elérte, akkor lehet osztán itélni felőlle.“ — (A' Párisi Journál jegyzése).

(**) — „Az egyenesség kívánnya, hogy megjegyezzük, hogy ez a' kis könyv az írónak és nyomtatónak neve nélkül jött - ki. — (A' Párisi Journál jegyzése).

(***) — „Az Anglus újságok tele vannak hamis és hazug anekdotákkal: nevezetesen a' Statesmant igen rosszúl szolgálja az ő levelezője. — (Ez is a' Párisi Journál jegyzése).

Azoknak a' kérő leveleknek megvís-gálásokra, mellyek a' Deputátusok' Kamarájához érkeztek, egy biztosságot nevezett ki ezen Kamara. Különösön azokra a' kérő levelekre nézve, mellyek a' vasárnapnak és egyéb innepnapoknak megtartatásokat illetik, egy környűállásos előadást terjesztett Jul. 11-dikén ezen biztosság a' Deputátusok' kamarája eleibe. Az előadás velős foglalatra e' vólt: —,

„A' politzia fő igatója megújítja Jun. 27-dikén két rendbéli parantsolatok által a' vasárnap' és egyéb innepnapok' megtartását illető régi *rendeléseket*. Kérő levelek érkeztek - bé hozzánk, mellyek a' politziai fő igazgatónak ezen parantsolatait, a' hatalommal való visszaelésnek, a' törvényhozói hatalomba való avatkozásnak, 's a' Constitutzióban az istentiszteletre nézve meghatározott szabadság' megrontatásának lenni nyilatkoztatták, 's ezen parantsolatnak megmásoltatását kívánnyák: ellenben jöttek olyan kérő levelek is hozzánk, a' mellyek ezen parantsolatokat szükségeseknek találják, 's az ezek ellen intéztetett ellenvetéseket úgy nézik, mint a' mellyek a' Constitutziót, a' vallást, 's a' Király' jnsait megtámadják, úgy mint a' kinek csak egyedül van az a' jussa, hogy a' törvényeknek bétöltetésekre szükséges parantsolatokat adattathasson - ki. A' biztosság jónak találja, hogy minekelőtte a' maga vélekedését ezen egymással egészen ellenkező értelmű kérő írásokra nézve kimondaná, előbb mind azokat a' *rendeléseket* ezen Kamara' eleibe terjeszse, mellyek Frantzia országban ezen innepnapokra nézve az isteni tiszteletbéli politzia által a' mostani Constitutziónak megerősítetéséig kiadattattak. —

„A' Római Catholica religió Frantzia országban nem csak uralkodó, hanem kizsoritó is volt századok alatt; mellette semmi más istentisztelet meg nem szenvedett; az ekklesiái és polgári törvények

összeolvasztva voltak; mind kettőnek által-
lépéséért egy formálag büntette az embe-
reket a' polgári erő; a' politziai rendelé-
sek kényszerítettek minden vallásbéli kü-
lömbőség nélkül mindeneket a' Római Ca-
tholica anyaszentégyház által meghatároz-
tatott innepnapoknak megtartására. A' re-
volúciónak elkövetkezésével megengedte
a' nemzeti gyűlés minden vallásbéli isten-
tisztelet' szabadságát: de ez a' szabadság
nem sokáig tartott; az úgy nevezett *Con-
vent* nem soká minden vallásbéli isten-
tiszteletet 's minden istentiszteleti szolgálkat
kivett a' törvény alól; azonban ez is nem
soká eszébe vette a' nyúgodalom' napjainak
szükséges voltát, 's béhozta a' *Decasokat*
's az egyéb polgári innepnapokat, 's ezek-
nek megtartását olly keménységgel paran-
tsolta, a' millyennel a' Római Catholicus
innepnapoknak megtartatások még akkor
sem parantsoltatott, mikor ez az anyaszent-
egyház Frantzia országban uralkodó volt.
Idő vártatva a' mérséklett princípiumok-
nak békövetkezésekkel, a' Respublika' 3-
dik esztendejében minden vallásoknak sza-
bad gyakoroltatását megengedte a' *Convent*:
de egyszersmind kinyilatkoztatta, hogy a'
Respublika magát egyikhez is tartozni meg
nem esméri, egyiket sem fizeti, 's egy
polgárt sem kényszerit, hogy valamelyik-
nek valamit fizessen. Egy törvény a' 4-dik
esztendőben büntetést határozott azok el-
len, a' kik az istentiszteletnek tárgyai el-
len az azokra határozott helyeken, vagy
pedig az istentisztelet' kiszolgáltatókban
foglalatoskodó szolgálkat ellen valamely tsint
tenni mérészlenének. Egyszersmind ugyan
ezen törvény hasonló büntetések alatt meg-
tiltotta azt, hogy valamely polgár vala-
mely innepnek megtartására kényszeríttes-
sék, vagy valamely innepnek megtartásá-
ban megakadályoztassék. Ennek követ-
kezése a' lett, hogy az emberek az Anya-
szentégyház által meghatározott vasárna-
poknak és innepnapoknak megtartására

közönségesen és önként visszatértek, 's
a' *Decas-napoknak* megtartása egészen
elmellőztetett volna, ha a' Törvényhozó
Gyűlés egy törvényt nem hozott volna a'
6-dik esztendőben, melly által a' *Decá-
soknak* és egyéb polgári innepeknek meg-
tartatása parantsoltatott. —

„A' 8-dik esztendőben azt parantsol-
ta egy *Consuláris* törvény, hogy a' pol-
gárok nem köteleztetnek a' *Decásokna-*
meginneplésre, mert azok tsak a' közön-
séges tiintviselő' számára rendeltetett in-
nepnapok. Ez a' végzés, a' uelley kétség
kívül igen jó végzés vala azért, hogy oda-
télzött, hogy a' munkának igen gyakorta
való félbeszakasztása meggátoltassék, tsak-
ugyan a' törvényhozói hatalomba való avat-
kozás vala. Az alól a' kötelesség alól,
mellyet valamely törvény szabott a' polgá-
rok eleibe, tsak törvény oldozhattya - fel
ismét őket. A' bétöltető hatalom kormá-
nyozhattya és bizonyossá teheti valamely
törvénynek végre hajtattatását: de niuts
jussa annak eltörlésire, 's még megváltoz-
tatására sintsen. Ezen időben minden em-
beri erköltsöt felforgatott a' fejetlenség és
zabolátlanság; az Országlószék a' kereszté-
nyi hasznos tudományoknak gyámolítása
által gondolta, hogy a' rossz eleibe gátat
tehet. Egy kötésre lépven a' Pápával, kö-
zönséges módon megesmerte, hogy a' Ró-
mai Catholica Religió, a' Frantzia nép' sok-
kal nagyobb részének vallása légyen; 's
olly egygyezés tétetett, hogy ez a' vallás
egész Frantzia országban szabadon és kö-
zönséges módon gyakoroltassék, 's ennek
papjait a' Státus fizesse; a' vasárnapok is-
mét a' *Decások*' helyébe állottak: eddig
a' keresztények' innepnapjai valának, már
most a' polgároknak is innepnapjaikká let-
tek. —

„Ilyen lábon állott a' dolog, mikor a'
a' mostani Constitúció megerősített. Ez
mindeu istentiszteletnek szabadságát a' ma-
ga kezessége alá vette: minnyájakat védel-

mezi: de a' *Római Catholica* vallást tsak ugyan a' *Status Religiójának* lenni kinyilatkoztattya. Ilyen környűlállások között úgy ítelt a' Politzia' fő igazgatója, hogy megújíthattya azokat a' régi parantsolatokat, a' mellyek nagy büntetések alatt kötelezték a' polgárokat a' vasárnapoknak és egyéb innepnapoknak megszentelésére. —

„Ha szintén a' mi Politziai fő igazgatóknak ezen napok' megszenteltetése eránt a' múlt Jun. 7-dikén kiadott parantsolatai, hathatós panaszlásokra szolgáltattak is okot, találtattak mindazáltal más felől ugyan azoknak sok oltalmazói is, a' kik e'képpen szólnak: A' *Catholica Religio* sok századok alatt a' *Status*' vallása volt; a' *Constitutzió* őtet most is annak lenni nyilatkoztattya; tehát éppen azon ponton áll, melyen az 1789-dik esztendő előtt állott, melyre nézve most éppen azok a' parantsolatok újíthatnak meg ezen tekintetben mellyek akkor fennállottak. De továbbá, A' Király fenn tartotta magának azt a' just, hogy a' törvényeknek bétöltetésekre szükséges rendelkezéseket megtétesse; a' Király' Ministere tehát botsáthatott ki előrelévő képpen olyan parantsolatokat, a' mellyek észrevehetővé tegyék a' *Római Catholica Religionak* engedtetett elsőbbséget. Ilyen parantsolatok minden időben adattattak ki; éppen ilyenek voltak azok, mellyek a' *Republica* 6-dik esztendejében *Thermidor* 17-dik napján kiadattatván azolta a' vasárnapokra 's egyéb innepnapokra is kiterjesztettek, és még máig is meg nem másoltatván, mostan igasságosan megújíthatattak. De végezetre ezek a' parantsolatok arra tzeleznak, hogy a' *Catholica* vallásbéli istentiszteletnek nagyobb fényességet szerezzenek: ezeknek tehát a' *Catholicusokra* nézve kedveseknek kell lenniük, a' nélkül, hogy azokért a' más vallásúak panaszolkothannának, mivelhogy ők ezek által sem a' magok istentiszteletek-

nek gyakorlásában meg nem gátoltatnak, sem a' *Catholica Anyaszentegyház*' innepnésein meg jelenni nem kénytelenítettnek. —

„Mind ezek mellett a' leg kisebb meggyengítésnélkül előhordott indító okok mellett is azonközben, azoknak a' vélekedéseket hagyja helybe a' Biztosság, a' kik úgy ítélnek, hogy a' Politziai Minister által ezen tekintetben kiadott parantsolatok a' törvénnyel ellenkeznek. Az okai ezek: A' *Constitutzió* ugyan a' *Római Catholica Religiót* a' *Status* vallásának lenni nyilatkoztattya: hanem egyszersmind ugyan ez minden más vallásoknak just ad a' magok istentiszteletjeknek szabad gyakorlására; mindeniket egyenlő oltalom felől teszi bátorságossá. Ma tehát nem az, a' *Római Catholica Religio* Frantzia országban, a' mi a' régi törvények szerént volt: nem türedelmetlen, nem kirekesztő. Akkor megtiltatva voltak a' több vallásbéli istentiszteletek, most oltalmaztatnak: ennél több nem kell annak megmútatására, hogy azok a' parantsolatok, mellyek azon törvényhozás alatt kijöttek, a' melly tsak egy istentiszteletet esmert meg, 's a' többeket mind számkivettette, azzal a' *Constitutzióval* együtt fenn nem állhatnak, melly az idegen Religiókat éppen úgy védelmezi, mint a' *Status*' Religióját. Egy törvény, melly már egy más törvény által eltöröltetett, tsak egy más törvény által kaphattya ismét vissza a' maga erejét. A' 6-dik esztendőben *Thermidor* 17-dikén kijött törvény nem tartathatik fennállónak lenni; ő azonnal megszűnt lenni, mihelyest a' *Decasok*, mellyekre nézve kiadott volt, megszűntek. Ezeknek helyekbe a' *Concordata* szerént a' vasárnapok 's a' *Catholica Anyaszentegyház* egyéb innepnapjai jöttek-bé, 's midőn a' törvény ezeknek megtarttatásokat tsak a' közönséges tisztviselőknak parantsolta, akkor szabadságot engedett minden egyéb polgároknak, hogy

ezen napokon szokott munkáikat folytat-
hassák. Ha ezen idő után a' mostani Con-
stitutzió a' Catholica Religiót a' Státus' val-
lásának lenni nyilatkoztatta: így annak,
a' mi ebből következik, ezután kell szo-
rosabban meghatározatni; ezt a' határozást
csak egy törvény teheti-meg; ezt a' tör-
vényt csak a' törvényhozó gyűlés tsinálhat-
tya. Ha megengednék azt, hogy a' Ki-
rállynak ez a' jussa, hogy ő a' törvények-
nek bétöltésire rendeléseket tehet, néki
arra is just ad, hogy a' Constitutzió végre-
hattatása' módjait maga egyedül reguláz-
za, így a' törvényhozó gyűlések minden
cél és haszon nélkül valók volnának, a'
törvényhozó és bétöltető hatalmak egyedül
a' Király' kezébe volnának összesztatol-
tatva, 's Frantzia ország ezen régi *maxi-
májára* térne vissza: *A' mit a' Király
akar, azt akarja a' törvény* —

„A' Státus' Religiójának elsőbbségi jus-
sai tehát csak egy törvény által határozat-
hatnak - meg; ez a' törvény nintsen; a' Po-
litizai fő igazgatónak nem vala jussa arra,
hogy a' fogyatkozást a' maga parantsolatai
által pótolja - ki: a' Biztosság tehát úgy
ítél, hogy ezen parantsolatok a' rendel-
ellenkezők légyenek; a' Minister azonköz-
ben, a' ki ezekre nézve könnyen meg-
tsalattatott, 's úgy ítél, hogy jót tselek-
szik, ezekért telyességgel semmivel nem
vádoltathatik. Egyéberánt pedig, mint-
hogy a' tapasztalás tanátsolja, hogy a' val-
lás' dolgában semmit nem kell bizontala-
núl hagyni: a' vasárnapoknak és egyéb in-
nepnapoknak megtartatásokra nézve tehát
egy törvénynek haladék nélkül való meg-
határozatása igen szükséges, de jól meg-
fontolva kell a' határozást tenni, és úgy,
hogy a' Constitutziónak fundamentomaival
semmiben ne ellenkezzék.“

Bouvier nevű Deputátus következő
tíkkelyekből álló projectomot terjesztett
a' vasárnapokra 's egyéb innepnapokra
nézve megfontolás végett a' Kamara eleibe:

— „1). A' Státus' Religiója által meghatároz-
tatott vasárnapokat és egyéb innepnapokat
meg kell tartani, és a' szokott munkáló-
dást félbe kell ezen napokon szakasztani,
— 2). A' vasárnapokon és a' Catholica
Religiónak egyéb innepnapjain tehát meg
kell tilalmazni, *először* a' kereskedőknek
és kalmároknak, hogy valamit közönsége-
sen áruljanak, *másodszor* a' házruházra-
járóknak és azoknak a' kik árúportékái-
kat az úttzákra szokták kirakni, hogy árú-
lás végett valamit széllyel hordozzanak,
vagy kirakjanak, 's a' mesterembereknek és
kézműveseknek, hogy valamit közönsége-
sen dolgozzanak. — 3) Hasonló módon
meg kell tiltani a' talygásoknak és szeke-
reseknek, hogy ezen napokon az udvaro-
kon és egyéb közönséges helyeken fel-
vagy lerakodjanak. — 4). A' városokban,
a' hol 10,000 vagy kevesebb emberek lak-
nak, úgy szintén a' mezővárosokon és fa-
lukon is, tiltassék - meg a' kortsmárosok-
nak, vendégfogadósoknak, széllaptások-
nak, és billárdosoknak, hogy ezen napo-
kon az ő házaikat az istentisztelet alatt ki-
nyissák. — 5). Az ezen tíkkelyeket
illető minden vétkeket jegyezzék - fel a'
Polgármesterek vagy az ő Segedjeik, avvagy
a' Politizai biztosok. — 6) Mind ezeket a'
vétket csak a' Politizai ítélőszék előtt kell
béjelenteni, és olly bírságra büntettetni,
a' melly *először* ne legyen több 5 Frank-
nál. — 7) Másod vershen a' politizai leg-
nagyobb bírságra büntettethetnek a' bűn-
sök. — 8). Ezen tilalmak ne illessék,
először az eledeleket, kivéven a' 4-dik
tíkkelyben találtató megszorittatást, *má-
sodszor* az orvosi foglalatosságuk semmi
tárgyait, *harmadszor* a' postákat és posta-
szekereket, *negyedszer* a' szekereket és
útasokat, *ötödször* azokat a' kereseteket,
mellyeknek folytatását kár nélkül félbe
szakasztani nem lehet. — 9). A' feljebb
előadatott tilalmak alól hasonlóképpen vé-
tettessenek - ki azok a' munkások, a' kik

fordítottak, *először* mindenféle aratásbéli takarmányra, mellyet az esztendőnek része, vagy a' rossz időtől való felelem szükségessé teszen, *másodszor* minden építési vagy igazításbéli munkára, mellyet valamely szorgató eset megkíván, a' mely két pontokra nézve azoközben engedelmet kérni köteleztessenek az emberek a' Polgármestertől vagy a' Segédjétől, avagy a' Politziai biztosoktól. — 10). Minden régiebb törvények és rendelkezések a' vasárnapokra és egyéb innepnapokra nézve legyenek és maradjanak eltöröltetve.“

Ezen tikkelyeket hosszú beszéd által ajánlotta *Bouvier* a' Kamarának. Ő úgy ítélte, hogy a' Religió 's annak külső rendtartásai voltak minden időben és minden pallérozott nemzeteknél a' Státusnak legerősebb gyámolai, 's az ő ítélete szerint kétségbe hozhatatlan igazságot szólott *Rousseau János Jakab* akkor, mikor ezt mondotta: *Soha nem fundálódott egy Státus is Religió nélkül.* Azt tartja *Bouvier*, hogy a' jusnak és oltalomnak egyenlősége, melly felől a' Királytól Frantzia országnak adatott Constitúció minden féle vallásokat bizonyosokká tett, meg nem gátolhattya a' Frantzia törvényhozást abban, hogy azt a' Religiót különösebben tisztelje, mellyet 26 millió lelkekből álló nemzetnek kilentz tized része, vall.

Azt megnyerte *Bouvier*, hogy az ő javallásait további fontolás alá vegye a' Kamara: de azt, hogy beszédje és a' jóvallott tikkelyek ki nyomtattassanak, nem nyerhette meg.

Nagy Britannia.

A' Parlamentum' alsó házában Junius

29-dikén fordultak elő a' Párisi békeség kötés felett való tanácskozások. Lord *Lescelles* tette a' projektomot a' Régens Princzhez ezen kötésre nézve intéztetendő köszönet eránt. Magasztalta a' kötésnek minden tikkelyeit, a' többek felett pedig azt, a' melly Antwerpiát illeti, melynek ereje szerint ez ennekutánna ismét csak egy kereskedésre való kikötőhely lévén, Anglia semmi hadi hajós seregnek innét kikészülésétől nem félhetne. —

Atallyában egy orátor sem szállt fel olyan, a' ki ezen kötetést az édig ne magasztalta volna, csak némelly magános tikkelyek eránt tettek némellyek némely mőkifogásokat. — Kitettzők voltak *Gooch* nevű tagnak magasztaló szavai között ezek: Soha nem volt Angliának ditsőssége magasabb póltzon mint most; csak kevés esztendőknél előtte is egy sugárát sem láttuk a' reménységnek; egyszerre olyan fordulás esett a' dolgon, a' milyent semmi képzelődés nem tudott volna gondolni. A' Frantzia országi katona Despota megbukott, 's az ő tsillaga reménységünk szerint örökre lement. Egyéberánt lehetnek ennek a' Frantzia revolúciónak némelly tudományos oldalai is: t. i. a' népekre nézve, hogy a' magok határaikat ne olly könnyen lépják által, 's hogy a' levegőből lekapott szabadság' hangját ne halják meg olly kíváncsi módon; az Országlószékekre nézve pedig, hogy a' népek' javával ne játzódjanak. Utoljára meg nem álhatom, úgy mond, hogy a' dolognak ezen ditsősséges kimenetelét a' nagy *Pitt* álhatatosságának és bölts tanátslásainak ne tulajdonítsam, mellyeket azolta Nagy Britanniának két hősai *Nelson* és *Wellington* is követtek.“

[A' többit lásd a' Toldalékban]

Julius 23-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 240 forintot Váltózáradulában. — Egy Császár aranyért 10 f. tot és 49 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 7.

A' Magyar Kurir 8-dik darabjához.

A' Nagy Britanniai trikkely' folytatása.

Wilberforce átallyában véve helybehagyta a' kötést, tsak azt sajnállotta, hogy minek készült-meg ez elebb, hogy sem egész Európának környúlállásai meghatározottak volna. Ő fél, úgymond, hogy Anglia igen mélyen bébottsátkozik Európa' dolgába; kívánnya, hogy valami olyan kezességet ne vállaljon magára, mellyek miatt valamelly hadakozásba kelljen elegyednie. A' mi a' 16-dik trikkelyt illeti, lehetetlen hogy ez minden embert meg ne örvendeztessen. Ebben a' mondatik, hogy sem politikai vélekedésiért sem a' hadakozó részek között valamelyikhez mutatott hajlandóságáért ne üldöztessék egy ember is. Most pedig ezen tekintetben ugyan kevésse örvendetes tudósításaink érkeztek *Spanyol országból*, a' hol sokak nagybajban vannak a' nagy keménység miatt, mellyel vélek bánnak. Ha a' Bonapaété leg buzgóbb követői lettek volna is ezek az emberek, még is elégséges bátorságot és oltalmat kellene nékiek találni a' Párisi kötésnek 16-dik trikkelyében, a' melly ha szintén nem egyenesen Spanyol országgal kötötett is, tsakugyan mindeneket illetni látszik, a' kik valamelly tartományt kaptak, vagy másnak engedtek, s. a. t.

A' békességért való inneplések Julius 7-dikén tartattak *Londonban* és egész Angliában. A' Régens Princz fényes pompával ment gála hintóban a' *Sz. Pál* templomába. Megindulása felől 21 ágyólövés tett hírt. Az ő Kir. Hertzegsége hintaja előtt mentek hintókban a' Parlamentum' tagjai, a' Státus-Titoknokok, 's a' külső

Udvarok' Követei. Az úttzákat sok lovas és gyalog katonaság foglalta-el. A' Princz abba a' gála ruhába volt öltözve, mellyben a' Parlamentumba szokott menni. Megtiszteltetésnek okáért és azért is, hogy a' népnek örömét az által is nagyobbítsa, Lord *Wellington* is a' maga hintájában vitte ő Kir. Hertzegsége. Mellyén függettek ezen nagy vitéznek, minden címerei, 's fel vette volt a' Hertzegi palástot is.

Helvétzia.

A' Bernai országglószék megtiltotta ezen Kantonban 25 Frank büntetés alatt az *Araui* újságot azon trikkelynek kiadásáért, hogy a' Bernai Kantonban fegyveres készülétek tétetnének. A' Bernai újságban pedig egy hirdetés jött-ki az Arau újságban tatáltatott trikkelynek megezáfoltatására. Azt mondja a' Bernai újság, hogy az, a' mi az Araui újságban a' Bernai Kanton' hadi készüléteiről mondatik, nem tsak fundamentom nélkül való, hanem rész szerént vagy egészszen nem igaz, vagy pedig az igazságnak szántszándékkal való elfordittatása, 's a' többi.

Az új Constitutziót, mellyet a' közönséges Diéta helybehagyás végett a' Kantonokhoz küldött, valamint *St. Gallen* ügy *Granbünden* is megerössítetté: a' Bernai nagy tauáts ellenben, 82 voks ellen 106 voksal, vissza vetette.

Julius 10-dikén megújított tanátkozást tartott a' köz gyűlés *Appenzel-inner-Rhodenben* ugyan ezen Constitutzió felett,

és azt egészen vissza vetette átallyában.

Hasonlóképpen tselekedett ugyan akkor a' *Luzerni* Kanton. — Némelly Helvétziai theátrumokon *Tell Wilhelm* kezdték jádani, melly ott nem történt volt még eddig.

Azt jegyzik-meg, hogy arra, hogy *Graubünden* magát az új Constitutziónak elfogadására határozta, fontos indító okul szolgált a' Szövetséges Ministereknek *Zürichben* Jun. 30-dikán kiadott Jelentések, mellyből ezeket a' kifejezéseket hirdették ki az újságok: — „A' Szövetséges Hatalmasságok által meghatározatva van és marad megmásolhatatlanul az, hogy a' Graubünden' három Szövetségei (részei) és Helvétzia egyéb részei között való összekötést, melly által mind ezek egy szövetséges testé formáltatnak, semmi soha fel ne oldozza, és én alól írt, az ő Cs. K. Apostoli Felsége Ministere kérem Nagyságtokat (értetnek a' *Grubünteni* Státusok) különösön, hogy mind azokat a' Graubünteni lakosokat vagy idegeneket, a' kik Austriának a' mingyárt említett határozással ellenkező kívánságáról (Graubündtennek Helvétziától való elválásáról) beszélni vagy írni mérészlenek, mint a' közönséges tsendességnek megháborítására tzelzó rossz embereket fogattassák - el és hathatósan fenytessék-meg. Mi úgy itélünk, hogy ez a' keménység, átaljában is, de kivált most, midőn a' Constitutziónak elfogadtatása van munkában, szükséges légyen. Kívánnjuk, hogy ezeket a' mi jelen nem lévő Követársunknak Bátor *Cambrier* Prussiai Követ Úrnak nevében is, kössék a' magok polgárjaiknak szíveikre az urak. —

„Aláírták: *Schraut*, Gróf *Capo d' Istria*.

B é t s.

Elvégezven ő Cs. K. Felsége a' *Badeni* ferdővel való orvosi élést, e' hónap' 22-dikén által jött onnét nyári lakásra a' *Schönbruni* kastélyba.

Néhai Mélt. Zeykfelvai *Zeyk János* Úr, az Erdélyi Fels. Kir. Cancelláriánál volt valóságos Udvari Secretarius, ezen folyó hónap 18-dik napján életének 40-dik esztendejében hosszas betegeskedése után meghalt. Utolsó tisztelete, a' szállásán öszszegyülekezett számos halgatóknak jelenlétekben egy halotti szép beszéd által e' hónap 24-dikén délutáni ötödfél órakor tétetett - meg.

Eladó Selyem-birkák.

Királyi Hertzegi Óvári Urodalom részéről (Mosony körül) jelentetik, hogy az oda-való, mind gyapja tömötségéről, mind egészséges voltjáról jeles, és leg finomabb minéműségű selyembirka nyájból esztendőnként nevezetes számmal fog eladandó lenni.

E' folyó esztendőben eladásra ki vagynak jelelve

4000	darab	anya	juh.
800	—	kos	
800	—	örü.	

A' kiknek a' vételre kedvek tartandja f. e. 15. Juliustól fogva Augusztus végéig (a' midőn az eladásnak vége leend) a' birkákat naponként meg szemlélhetik, magokat ez eránt az Uradalmi Praefectoratusnál jelenthetik, ott az ár és egyéb fel tételek eránt értekezhetnek, és az anya juhokból 's örükből 10-től egész 100 vagy több darabig álló falkánként, kosokból pedig önnön kények szeréut a' mennyit akarnak, vehetnek. Költ Magyar Óvárrott 1814-diki Julius 3 dikán.